Lietas Nr. C34045414
Lietas arhīva Nr. C-0454-14/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Saldū 2014.gada 16.septembrī

Saldus rajona tiesa:
tiesnese I.Kalniņa
ar tiesas sekretāri /pers. B/,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Money Express Credit" prasībā pret /pers. D/ un /pers. E/ par parāda piedziņu.

Tiesa

k o n s t a t ē j a :

Prasītāja Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Money Express Credit" (turpmāk arī - prasītāja) cēlusi tiesā prasību pret atbildētājiem /pers. D/ un /pers. E/ (turpmāk arī – atbildētāji) par parāda EUR 4156,99 piedziņu.

Prasībā norādīts, ka saskaņā ar 2012.gada 11.oktobrī prasītāja un atbildētāja /pers. D/ starpā noslēgto Atgriezenisko finanšu līzinga līgumu Nr.20121011-489 (turpmāk – Līzinga līgums) puses vienojās, ka atbildētāja uzdevumā prasītāja iegādājas savā īpašumā un nodod atbildētāja turējumā un lietošanā transportlīdzekli /TL marka/ /Nr./, 2003.izl.gads, valsts reģ.Nr./TL numurs/ (turpmāk arī - Līzinga objekts), piešķirot atbildētājam tiesības Līzinga objektu izpirkt, veicot Līzinga līgumā paredzētos maksājumus. Ar Līzinga līguma parakstīšanu atbildētājs apņēmās samaksāt prasītājai Līzinga līguma maksājumus.

No Līzinga līguma izrietošo prasītājas prasījumu nodrošināšanai atbildētāja /pers. E/ 2012.gada 11.oktobrī parakstīja Galvojuma līgumu Nr.20121011-489G-1 (turpmāk arī - Galvojuma līgums), saskaņā ar kuru uzņēmās atbildēt kā pats parādnieks par atbildētāja saistībām, kas izriet no Līzinga līguma pilnā apmērā. Galvojuma līgums paredz, ka prasītāja ir tiesīga vērsties ar prasību tiesā pret abiem atbildētājiem kā solidāriem atbildētājiem.

Atbildētājs/pers. D/ saistības pret prasītāju nav pildījis, pēdējais maksājums no atbildētāja saņemts 2013.gada 28.oktobrī EUR 170,75 apmērā.

Prasītāja 2014.gada 19.martā atbildētājiem paziņojusi par līguma pirmstermiņa laušanu un vienpusēju Līzinga līguma pirmstermiņa izbeigšanu, jo ir iestājies Līzinga līguma 10.3.1.punktā noteiktais nokavējums. Līzinga līguma darbība izbeigta astotā dienā pēc paziņojuma nosūtīšanas.

2014.gada 28.martā Līzinga objekts tika pārņemts prasītājas valdījumā. Prasītāja izmantoja savas Līzinga līguma 10.6.punktā noteiktās tiesības un realizēja Līzinga objektu par brīvu cenu. Līzinga objekta pārdošanas rezultātā iegūtie naudas līdzekļi EUR 1480 tika novirzīti atbildētāja parāda daļējai dzēšanai.

Prasītājai radušies papildu izdevumi pilnībā tika dzēsti no Līzinga objekta pārdošanas rezultātā iegūtiem naudas līdzekļiem - Līzinga objekta novērtēšana EUR 60,50, Ceļu satiksmes drošības direkcijas sniegtie pakalpojumi un transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis kopā EUR 46,44, Līzinga objekta izņemšana (evakuatora pakalpojumi) EUR 193,60.

Saskaņā ar Galvojuma līguma noteikumiem gadījumā, ja atbildētājs /pers. D/ nepilda savas saistības, atbildētāja /pers. E/ apņēmās nekavējoties segt visus prasītājas prasījumus pilnā apmērā.

2014.gada 14.aprīlī prasītāja nosūtīja atbildētājiem paziņojumu par atlikušajām saistībām, informēja par parāda apmēru un pieprasīja līdz 2014.gada 24.aprīlim nokārtot savas saistības pēc Līzinga un Galvojuma līguma, kā arī brīdināja, ka Līzinga līguma saistību neizpildes gadījumā prasītājs uzsāks saistību piespiedu izpildīšanas procesu, ceļot prasību tiesā pret atbildētājiem.

Prasītāja saskaņā ar Līzinga līguma 9.2.apakšpunktu par katru Līzinga līguma maksājuma izpildes kavējuma dienu aprēķinājusi līgumsodu 0,1% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās maksājuma summas par laika periodu no 04.04.2014. līdz 28.04.2014. EUR 97,43 un aprēķinājusi nolīgtos procentus EUR 657,84.

Prasītāja lūdz apstiprināt prasītāja tiesības saņemt likumiskos kavējuma 6% gadā no neapmaksātā pamatparāda summas par laiku no lietas izskatīšanas dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Parāda summa saskaņā ar līgumu par parāda samaksu ir EUR 4156,99, ko sastāda galvenais parāds EUR 3401,72, procenti EUR 657,84 un līgumsods EUR 97,43.

Lūdz piedzīt solidāri no atbildētājiem par labu prasītājai parādu EUR 4156,99, tajā skaitā pamatparādu EUR 3401,72, aprēķinātos nolīgtos procentus EUR 657,84 un līgumsodu EUR 97,43, atzīt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt solidāri no atbildētājiem likumiskos 6% gadā no piedzītās, bet neatmaksātās parāda pamatsummas, piedzīt solidāri no atbildētājiem par labu prasītājai visus tiesāšanas izdevumus.

Prasība celta uz Civillikuma 1587., 1652., 1670., 1672., 1673., 1692., 1698., 1702., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1943., 1946.pantu pamatiem.

Prasītājas pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies, no lietas materiāliem redzams, ka prasītājai par lietas izskatīšanu paziņots likumā noteiktajā kārtībā. Tiesā saņemts prasītājas pilnvarotā pārstāvja lūgums izskatīt lietu bez prasītājas klātbūtnes tiesas sēdē, līdz ar ko tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu atzinusi par iespējamu izskatīt lietu bez prasītājas pārstāvja klātbūtnes tiesas sēdē.

Atbildētājs/pers. D/ uz tiesas sēdi nav ieradies, no lietas materiāliem redzams, ka prasības pieteikums un tiesas pavēste nosūtīta uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu, apstāklis, ka dokumenti atgriezti bez izsniegšanas atbildētājam, neietekmē paziņošanas faktu. Pie šādiem apstākļiem tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta otro daļu prezumē, ka atbildētājam par lietas izskatīšanu paziņots, līdz ar ko lieta saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu izskatāma bez atbildētāja /pers. D/ klātbūtnes tiesas sēdē.

Atbildētāja/pers. E/ uz tiesas sēdi nav ieradusies, no lietas materiāliem redzams, ka prasības pieteikums un tiesas pavēste nosūtīta uz atbildētājas deklarēto dzīvesvietu, apstāklis, ka dokumenti atgriezti bez izsniegšanas atbildētājai, neietekmē paziņošanas faktu. Pie šādiem apstākļiem tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.[1]panta otro daļu prezumē, ka atbildētājai par lietas izskatīšanu paziņots, līdz ar ko lieta saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu izskatāma bez atbildētājas /pers. E/ klātbūtnes tiesas sēdē.

Novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Money Express Credit" prasība pret /pers. D/ un /pers. E/ par parāda piedziņu ir pamatota un apmierināma daļēji.

2012.gada 11.oktobrī starp sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Money Express Credit" un /pers. D/ noslēgts Atgriezeniskais finanšu līzinga līgums Nr.20121011-489, saskaņā ar kuru prasītāja atbildētāja /pers. D/ uzdevumā iegādājās savā īpašumā un nodeva atbildētājam turējumā un lietošanā transportlīdzekli /TL marka/ S60, 2003.izl.gads, VIN:/šasijas numurs/, valsts reģ.Nr./TL numurs/, kā arī piešķīra atbildētājam tiesības Līzinga objektu izpirkt, veicot Līzinga līgumā paredzētos maksājumus, nosakot Līzinga objekta cenu Ls 3200.

2012.gada 11.oktobrī Līzinga objekts- automašīna nodota atbildētājam /pers. D/ (lietas 17.lapa).

Aizdevuma atmaksas termiņš noteikts līdz 2015.gada 25.oktobrim (lietas 9.-14., 16.lapa).

No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja 2014.gada 19.martā, izmantojot sava Līzinga līguma 10.3.1. punktā paredzētās tiesības ir paziņojusi atbildētājiem par vienpusēju atkāpšanos no līguma, pieprasot līdz 2014.gada 31.martam samaksāt visu parāda summu (lietas 20.lapa).

Aizdevuma atmaksas galīgais termiņš ir iestājies, no lietā esošā prasītājas parāda aprēķina redzams, ka neatmaksātā parāda atlikums pēc Līzinga objekta realizācijas uz prasības celšanas dienu sastāda EUR 3401,72 (lietas 19.lapa). Atbildētāji parāda apmēru nav apstrīdējuši. Tiesas rīcībā nav apstiprinošu pierādījumu tam, ka uz tiesas dienu parāds ir dzēsts.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka no atbildētājiem par labu prasītājai piedzenama neatmaksātā parāda pamatsumma EUR 3401,72 apmērā.

Civillikuma 1753., 1754., 1756., 1757., 1762.pants paredz pienākumu maksāt procentus par naudas summas lietošanas atvēlējumu.

Pamatojoties uz Civillikuma 1759.pantu prasītāja par laika periodu no 2013.gada 25.marta līdz 2014.gada 19.martam aprēķinājusi Līzinga līgumā pielīgtos 36% procentus, kuru nenomaksātā daļa atbilstoši līgumā iekļautajam maksājumu grafikam un parāda aprēķinam sastāda EUR 657,84 (lietas 16., 19.lapa) un ir piedzenama no atbildētājiem.

Prasītājai saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765.pantu, Civilprocesa likuma 195.pantu atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājiem likumiskos 6% no simta gadā no ar tiesas spriedumu piedzītās, bet nenomaksātās parāda pamatsummas.

Atbilstoši Civillikuma 1717.pantam Līzinga līguma 9.2.apakšpunktam puses vienojušās, ka no nākamās dienas, kas seko Līguma darbības pirms termiņa izbeigšanas dienai vai dienai, kurā Līzinga devējs atkāpjas no Līguma, līdz dienai kad pilnā apmērā tiks izpildītas visas no Līguma izrietošās līzinga ņēmēja saistības, līzinga ņēmējs maksā līzinga devējam līgumsodu 0,1% apmērā no Līzinga līguma 8.16.punkta kārtībā aprēķinātās parāda summas par katru kavējuma dienu; līgumsoda apmērs nedrīkst pārsniegt Līzinga ņēmēja kopējo neizpildīto Līguma saistību summu Līguma darbības pirmstermiņa izbeigšanas dienā vai attiecīgi dienā, kurā līzinga devējs atkāpjas no Līguma. Vienlaicīgi līgumslēdzējas puses vienojušās, ka šā punkta noteikumi uzskatāmi par atsevišķu līgumu starp līdzējiem, kas stājas spēkā ar atliekošo nosacījumu, proti, nākamajā dienā, kas seko līguma darbības pirms termiņa izbeigšanas dienai vai dienai, kurā līzinga devējs atkāpjas no līguma un ir spēkā līdz līdzēju saistību izpildei (lietas 13.lapa).

Tiesa uzskata, ka puses tādējādi ir vienojušās par līgumsodu Civillikuma 1716.panta izpratnē, kas paredz, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Prasītājas aprēķinātais līgumsods par laika periodu no 04.04.2014. līdz 28.04.2014. sastāda EUR 97,43 (lietas 19.lapa).

Tiesas ieskatā prasītājas aprēķinātais līgumsods, samērojot to ar neizpildīto pamatsaistību apmēru un saistību izpildes termiņu, ir atzīstams par samērīgu un taisnīgu, atbildētāji pienākumu maksāt līgumsodu un tā apmēru nav apstrīdējuši, līdz ar ko tas piedzenams no atbildētājiem par labu prasītājai.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma daļā par parāda solidāru piedziņu no atbildētājiem /pers. D/ un /pers. E/.

Atbildētāja /pers. E/ kā galviniece, 2012.gada 11.oktobrī, parakstot ar prasītāju Galvojuma līgumu Nr.20121011-489G-1, saskaņā ar iepriekš minētā līguma 1.punktu kā galviniece uzņēmusies atbildēt līzinga devējam par /pers. D/ saistībām, kas izriet no 2012.gada 11.oktobrī noslēgtā Līzinga līguma, par visām no Līzinga līguma izrietošām Līzinga ņēmēja saistībām, to starpā par galveno parādu un blakus prasījumiem, procentiem, līgumsodiem, tiesu un piedziņas izdevumiem (lietas 15.lapa).

Atbilstoši Galvojuma līguma 3.punktam galviniece uzņēmusies saistības kā pats līzinga ņēmējs un līzinga devējam ir tiesības saņemt savu prasījumu apmierinājumu, iepriekš nevēršoties pie līzinga ņēmēja un ir tiesības celt tiesā prasību par parāda, līgumsoda, procentu piedziņu, nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu un pārējo no Līzinga līguma izrietošo saistību izpildi pret galvinieku un līzinga ņēmēju solidāri.

Tiesa uzskata, ka 2012.gada 11.oktobrī atbildētājas /pers. E/ un prasītājas starpā noslēgtais galvojuma līgums atbilst Civillikuma 1692.-1695.panta nosacījumiem un ir atzīstams par ekspromisorisku galvojumu Civillikuma 1702.panta izpratnē.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantā ietverto definīciju galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Atbilstoši iepriekš minētajā likuma normā sniegtajai definīcijai, galvojums ir līgums starp galvinieku un kreditoru, no kā secināms, ka ar galvojumu tiek nodibināta atsevišķa saistība starp abiem līguma dalībniekiem. Tādējādi galvojums ir akcesora saistība, kas kalpo par nodrošinājumu galvenā parādnieka uzņemtai saistībai, un galvinieks ir subsidiāri atbildīgs par galvenā parādnieka uzņemto saistību.

Savukārt atbilstoši Civillikuma 1670.pantam par solidāru saistība atzīstama tad, kad no vairākiem parādniekiem katram ir pienākums visu izpildīt.

Senāta judikatūrā ir nostiprināta atziņa, ka galvojuma un solidārām saistībām kopēja ir tāda iezīme, ka prasījumu var vērst gan pret vienu, gan otru (pie tam galvojumā tas nav vispārējs noteikums), un to varētu saukt par procesuālu līdzību, taču ekonomiski, no materiālo tiesību viedokļa, atšķirība ir būtiska: solidāri saistītie nes atbildību, ko vēlāk dala savā starpā, turpretim galvojumā galvinieks pilda akcesoru saistību, kas ļauj lietot regresa prasību pilnā apmērā (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 7.marta spriedumu lietā Nr.SKC-115*).

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa uzskata, ka 2012.gada 11.oktobrī atbildētājas /pers. E/ un prasītājas starpā noslēgtā Galvojuma līguma Nr.20121011-489G-1 1.punktā iekļautā galvinieka saistība, kas paredz, galvenā parādnieka un galvinieka solidāru atbildību par parādsaistībām, nevar izmainīt galvojuma institūta akcesoro raksturu, jo Civillikuma 1673.pants nosaka, ka līgums un testaments nodibina solidāru saistību tikai tad, kad līdzēji vai testators to tieši noteikuši.

Senāts, skaidrojot Civillikuma 1673.panta saturu, ir norādījis, ka līdzējiem griba ar līgumu izveidot solidāru saistību jāizsaka tieši, tātad nepārprotami. Līgumam jābūt noslēgtam starp personām, kas nodibina solidāru saistību pret kādu kreditoru. Nepietiek ar viena iespējamās solidārās saistības dalībnieka (kopparādnieka) paziņojumu kreditoram. Tātad galviniekam bija iespēja, paužot izpratni, ka viņš no galvinieka pārtaps par aizņēmēju, noslēgt šādu vienošanos ar galveno parādnieku. Taču tas nozīmētu pārveidojumu, kurā galvojums beidz pastāvēt. (*skat. Latvijas Republikas*

Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 14.jūnija spriedumu lietā Nr.SKC-161/2013).

Lietā nav pierādījumu tam, ka galvinieces /pers. E/ un galvenā parādnieka /pers. D/ starpā būtu noslēgta vienošanās, ar kuru abu starpā būtu nodibināta solidāra saistība.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka neatmaksātā aizdevuma pamatsumma EUR 3401,72, nolīgtie procenti EUR 657,84 un līgumsods EUR 195,62 no atbildētājiem par labu prasītājai piedzenami subsidiāri, spriedumā nosakot, ka piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētāja /pers. D/ kā galvenā parādnieka, parāds piedzenams no atbildētājas /pers. E/ kā galvinieces.

No atbildētājiem par labu prasītājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva EUR 401,02, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 7,83, attiecīgi ½ apmērā no katra atbildētāja.

No atbildētājiem valsts ienākumos saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu piedzenami nenomaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 10,21, attiecīgi ½ apmērā no katra atbildētāja.

Pamatojoties uz teikto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu un 97.pantu tiesa

n o s p r i e d a :

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Money Express Credit" prasību daļā par parāda piedziņu apmierināt pilnīgi.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Money Express Credit" prasību pret /pers. D/ un /pers. E/ daļā par solidāru parāda piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. D/, pers.kods /personas kods/, par labu Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Money Express Credit", reģ.Nr.40103326532, neatmaksāto aizdevuma pamatsummu EUR 3401,72 (trīs tūkstoši četri simti vienu *euro* un 72 *centus*), procentus par laiku no 2013.gada 25.marta līdz 2014.gada 19.martam EUR 657,84 (seši simti piecdesmit septiņus *euro* un 84 *centus*), līgumsodu EUR 97,43 (deviņdesmit septiņus *euro* un 43 *centus*), atzīstot sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Money Express Credit", reģ.Nr.40103326532, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. D/, pers.kods /personas kods/, likumiskos 6 procentus no simta gadā no ar tiesas spriedumu piedzītās, bet nenomaksātās parāda pamatsummas.

Piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. D/, pers.kods /personas kods/, parāda piedziņu veikt no /pers. E/, pers. kods /personas kods/.

Piedzīt no /pers. D/, pers.kods /personas kods/, un /pers. E/, pers. kods /personas kods/, par labu Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Money Express Credit", reģ.Nr.40103326532, tiesas izdevumus - valsts nodevu EUR 401,02 (četri simti vienu *euro* un 02 *centus*), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 7,83 (septiņus *euro* un 83 *centus*), attiecīgi ½ apmērā no katra atbildētāja.

Piedzīt no /pers. D/, pers.kods /personas kods/, un /pers. E/, pers. kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 10,21 (desmit *euro* un 21 *centu*), attiecīgi ½ apmērā no katra atbildētāja.

Noteikt, ka /pers. D/ un /pers. E/ ir tiesības 10 dienu laikā no tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā to izpildīt labprātīgi.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Saldus rajona tiesā.

Pilns motivēts tiesas spriedums sastādīts 2014.gada 29.septembrī.